

Nåsvargen

Årgång 14 nr.1, utkommer med två nr. per år juni & dec.
Juni. 2007 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR.

Från Finnmarken kommer detta prydliga ungdomsgäng

Fr. Albert Hansson, Ernst Borg, Karl Hansson, tvillingarna Hansson, Folke Bjesse,
Johan Johansson, Gotthard Becker, Olle Karlsson, Olle Becker,
Herman Olsson, Rickard Larsson.

Hanssonerna var födda i Gullarberget. Albert kom sedan via Nås till Hinsonyra medan Karl kom till Näsén.
Folke Bjesse och Olle Karlsson Näsén, Johan Johansson Älgåsen, Gotthard och Olle Becker Fagerberget,
Herman Olsson Linda och Rickard Larsson Kvarnfallet.

foto och uppgifter från Karl och Ing-Britt Bergsten Näsén.

Pälsdjursuppfödning i Nås på 30-50 talet.

Att det i Nås förekommit Pälsdjurshandling från 30 talets början och några år efter andra världskriget kanske många minns. Pälsdjuren stod då i ett högt värde, för att senare avta i pris. Jämfört mot dagens priser så lönar det sig inte att pälsa av en rävv som skjutits på en åtel från exempelvis ett sängkammarfönster. På ex. en rävfarm kanske det föddes uppemot 100 rävar som slaktades efter ca. 10 mån, under tiden betäcktes nya honor och flera kullar kunde framkomma med jämna mellanrum så att många djur var i omlopp hela tiden, men en avpälning tog säkert ett par timmar och behandlingen av skinnen på tanan fodrade ytterligare ett par timmar men skulle ses över vid jämna mellanrum tills det hade torkat, skinnpriset låg kanske då på ca 100- 150 kr, vilket var ett väldigt högt pris.

De pälsdjursuppfödare som jag minns på sista delen av denna period var ca. 9 st i bara Nås och det var blandade arter inom pälsfarmerna.

I Nås förekom **Mink** eller Flodiller kanske mest, därefter **Silverräv** el. "Polarräv", samt **Bläräv** en Nordamerikansk art.

Det förekom även **Bäverrätta** en sydamerikansk "Sumpbäver" som går under namnet "Nutria" som är namnet på dess färdiga pälsmaterial, samt **Chinchilla** som är en art av Sydamerikanska Hammöss, med högt pälsvärde.

1. Rickard Knutsson hade Minkfarm och höll till på Näset där Håkasbäcken rinner ut i älven och hade farmen igång till början av 50-talet.

2. Sven Brus som också hade Mink han höll till bortom Lissamils mellan Ånge och Haganäs, han hade ungefär samma tidsepok.

3. Axel Matsson sysslade med Silverräv och hade sin farm vid Gust. Juhlin i Haga, han lade ner farmen i början eller mitten av 40-talet.

4. Josepes Lars i Utanhed hade rävar och spec. Silver rävv, han hade sin farm strax norr och bakom sina uthus vid Josepes i Utanhed. Han lade ner rörelsen efter kriget vid mitten eller slutet av 40-talet.

5. Allan Frid hade Mink och liksom Sven Brus lyckades få fram en speciell art som gick under namnet "Platina mink" som höll ett högre värde, han hade sin farm bakom brandstation i Nås, han hade rörelsen kvar till efter mitten av 50-talet.

6. Jont Lars födde upp Blärävar han höll till i Borgheden sk. Mickelbacken som ligger där åkrarna börjar när du kommer från Järna och kör mot Nås, han började med sin rävfarm vid krigsutbrottet i slutet på 30-talet och då hade marknaden försvårat avyttringen och priserna försämrades men han höll på i ytterligare 10 år innan han lade ner.

7. Alex Lindholm var uppfödare av Sumpbäver (Nutria) som var kanske lättare att utfodra genom att de var grönsaksätare och man behövde inte hantera slaktavfall, han hade sin farm i Skansbacken bredvid hemmet, och han slutade i början av 50-talet.

8. Nall Axel och Alrikes Nils hade Chinchilla de även grönsaksätare men hade ett mycket dyrbart skinn, de hade sin farm vid Haga där vössla rinner ut i älven, de var verksamma till ca. mitten av 50-talet.

9. Erik Runngård födde upp mink 1944-46 tills han avled, farmen låg vid hemmet i Skansbacken.

Nu kan det hända att tidsepoken kan ha varit lite anorlunda hos uppfödarna men det var ungefär som det är antyts att de flesta upphörde efter krigsutbrottet men en del behöll burarna och kanske hade vissa djur kvar ett antal år även fast avyttringen av skinnen var svårare ju längre tiden flöt fram. Vad jag minns mest var i alla fall när Allan Frid kom med sin bil med skuffluckan öppen och hade sina fisklädor instoppade i skuffen och åkte med luckan öppen och man kunde känna hur fiskräksstankstanken slog i näsan när han körde förbi gamla Nynasmacken (där jag jobbade då) från Järnvägsstation och hem till sina minkar vid farmen bakom brandstationen.

Platina mink s.k.
Platinamink

Förutom dessa pälsdjursuppfödare hade även Nås en stor hönsfarmare i Tynå, denna farmen låg på åkerkanten strax söder om Tiperessågen, ett tvåvånings brädlat uthus som handhades av Ingemar Larsson och var väl kvar till omkring slutet av 1950-talet.

Fortsättningen går Frosinone-Pontecorvo och i Cas-sino kör vi av och hittar genast campingplatsen Baja Domizia. Vi lyckas hitta lite skugga åt täl-tet. Dagstemperaturen är fortfarande över 30 plus !! Äter nu sill och dricker massor av Grande Öl!

Vi tillbringar resten av dagen vid stranden. Här går det verkligen att bada, vattnet är verkligen varmt!!

Efter frukost dagen efter tar vi sikte mot Vesuvi-us. Vilket smärj vi är inne på italienska småvägar, hinner inte läsa skyltar, vet inte ens om det finns några.

Plötsligt är vi inne i den mest gyttriga småstad, snalt så vi måste stanna oupphörligt och släppa fram bilar och skrinöar, och genast är där massor av ungar som trycker sina näsor platta mot bil-fönstren !

Vi får till sist en vägbeskrivning med många pek-ningar till vänster och till höger och utan vidare hamnar vi mitt inne i Neapel. Jösses vilken traf-ik!! Och skyltarna ser vi för sent. Gatan har fyra filer och vi är på väg åt fel håll. Vi stannar in-till en polis och tecknar och undrar hur i tusan vi skall komma åt andra hållet. Han blir mycket mällig av att ha förstått vår belägenhet, stegar lugt ut i gatan och stoppar alla filer och vinkar fram oss ! Vi blir mycket imponerade och vinkar och tackar. Så får vi syn på Vesuviusautostradan, betar-lar 70 lire och får samtidigt en liftare. Han är till stor hjälp, talar om var vi skall svänga till Rom på huvvägen visar oss kaméfabriken där han job-bar världens enda i sitt slag. Vi går runt där ett tag men blir hövligt visade utgången när vi inte köper något.

Så bilar vi då upp mot Vesuvius, långt och bara uppför. Bilen hestär av utmattning men tar nya tag. Hamnar på en p-plats med servering mm., och får hyra skor och käppar, så bär det iväg i grus och damm. Det är jobbigt, här väldigt tvärt uppför och fötterna halkar i tjocka lager av vassa lavaste-nar. Väl uppe ser vi att en linbana går upp från ett annat ställe. Häruppe får vi hyra oss en guide, och han berättar för oss bl. a. om senaste uthrottet som var 1944 med tolv lavaströmmar 7 (sju) km ned-åt, förstörde ju många hus. Det pyr och röker lite här och där, guiden blåser glöd från en cigarett mot ett hål och genast börjar det röka där.

Det känns rätt så otrevligt, kanske är det dags för ett utbrott. Men häruppe är det en sagolik utsikt över Neapelbukten.

Vi plockar nu med oss några lavastenar som minne. Så rasar vi utför, det rullar på så dammet yr on-ben och lavastenar. Väl nere vid parkering och servering blir det skobyte. Inte bara skorna är damniga utan hela benen också. Här träffar vi en pensionerad kapten vid italienska polisen. Det ledde till att vi året efter hälsade på hans sys-ter i Fratte Rosa i norra Italien!!

Så kör vi mot Baja Domizia enligt vår liftares beskrivning. Det går finfint ända till Capua. Där börjar det igen, inga skyltar, ingenting, vi frå-gar, vi irrar, vi kör fel ! Så bromsar vi och fångar in en bil och frågar igen. " följ mej" det visar sig att han också skulle dit. Så kom vi " hem" nu också, klockan blev !!

Men efter 5 dagar är det dags att lämna detta pa-radis och på norransidan går nu bil och släp mot Rom, där vi tänkt att tillbringa en dag. När vi närnar oss Rom på avfarten stannar vi vid en ben-sinstation, där vi med yviga italienska gester och grovt nösml talar om att vi vill parkera här en dag och om den vill ringa oss en taxi. Vi får en nick till svar så askan från hans cigarett lossnar i alla bensinångor och han fortsätter lugt att tanka i denna hetta!! Minuterna innan taxin kom, slog det oss att vi inte visste vad plaisen hette. Vi började panikskriwa små lappar med gatunamn, små kartor, namn på hus osv.

Snart går det för " full rulle" in till Colosse-um där vi börjar att " göra stan" ! Vi besöker alla " beta" ställen som Spanska trappan, Forum Romanum, Capitolium, och så förståss Fontana di Trevi där vi offerar några slantar och önskar " arrivederci" .

Efter denna mycket varm dag i denna historiske stad ger vi våra små lappar till en svettig och irriterad taxichaffis, han tittar på lapparna så på oss, så på lapparna, suckar, kör så i några minuter och titta där står bil och släp ! Vi kom " hem" nu också.

Ne siktar vi in oss på Schweiz och Andermatt och där nöter vi snö !!

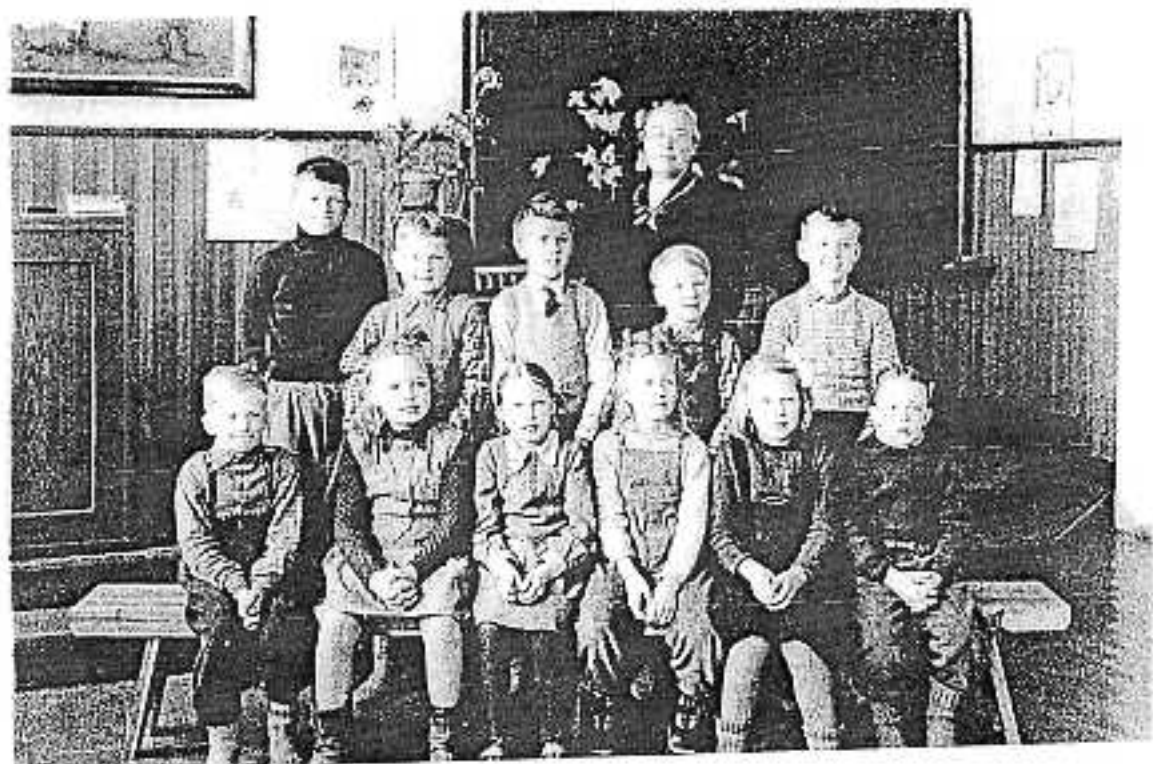
Väl i Tyskland har vi nu deras autobahn och res-ten av hemfärden tar bara några dagar, med besök i Hamburg.

....det är sommar, det är sol med koskit i ha-
gen det är knätofs å dragspel det är storänget,
midsommarstång, fioler å folkdans, myggor
å bromsar snapsar och tilltugg....

...vi har tilltugget...!!!!

NÅS SERVICECENTER AB
TEL. 0281—302 19

*Klass 1 och 2 Från Mellanborgs småskola år 1949
Förstaklassarna blir folkpensionärer i år medan
Andraklassarna gick i pension i fjol.
Lärarynnan Täpp Anna Ek med följande elever..
Övre raden från vänster Lars-Gunnar Lindgren, Olle Steiner,
Israels Bengt Johansson, Lennart Malses, John Israels,
Nedre raden Per-Erik Jont, Eva Örnkvist, Fins Anna-Greta Larsson,
Sigrid Lagerkrantz, Anna-Britta Netzell, Sune Ehnström*

Foto från Per-Erik Jont

För tillfället svetsar och automat- svarvar vi:

- ↪ **Delar till Volvo lastbilar**
- ↪ **Delar till postens cyklar**
- ↪ **Delar till ABB:s utrustningar**

**Vi är underleverantörer åt ABB, FCMC,
(PLÅTMEKANO), Monark, Sepson och samhäll m.fl.**

SVETS I **Iego**

Industrihuset, 780 50 Vansbro, Tel 0281-10969

“Men liket kom ej”

En ung och glad 90-åring hade bjudit till öppet hus i Nås Missionshus på sin födelsedag (17dec 06). I min hand får jag då Stina Falks gamla almanacka och dagbok från 1885. Vet Du vad detta är för en almanacka, hur värdefull den är? Den är från 1885. Det är då Stina Falks far, Skollärare Falk i Nås avled. han är förebilden till Selma Lagerlöfs “Skollärare Storm” i hennes roman om Jerusalemsfararna.

Utdrag ur dagboken:

Febr. Den 15. Min älskade faders död.

Den 27. Ankom hem till Nås.

Den 28. Började vänta hem vår fader.

Den (29)1mars. Fick ock vänta förgäves.

Ja nu är denna månad slut, men den har varit sorg i sitt sköte. min fader har för alltid gått ifrån oss. hans stämman har tystnat här nere, men den uppstämmer nu inför tronen den Eviges lov. All sorg och strid är för evigt slut för honom. Saliga Visshet. Må ock vi vara redo, då herren kallar.

D. 1. Vantade ock förgäves.

D. 2. Vantade med stor oro, men förgäves.

D. 3. Tills idag var begravningen bestämd,

men liket kom ej. Pastor Dafsén skulle förätta jordfästningen, men måste istället hålla bibelförklaring, enär mycket folk var samladt. Sedan gingo de bjudna gästerna till oss ock äto middag. Då vi börjat med sista rätten, fick mamma se dem komma. underliga känslor uppfyllde oss alla, då vi fingo se dem. I skymningen förättades jordfästningen. Dafsén höll ett utmärkt liktal. (Ack du gode och trogne..)

Varför kom inte liket? För att förstå Stinas kortfattade anteckningar, måste man känna till faderns pensionärsliv. Som lärare hade han haft en årslön på 600 kr plus fri bostad i skolhuset och nödig mark och uthus för att föda en ko, några höns och en gris. När Falk pensionerades 1880 förlorade han dessa förmåner men uppmanades i det gravallvarliga skolrådsprotokollet “att lämna god gödseltillgång från sig, då han frånträder skoltäppan”.

Situationen förde med sig att Olof Falk fick sitt levebröd hos sin yngre broder Anders Falk, sågverksägare, virkeshandlare och värdshusvärd i Sillebotten i Silleruds församling i Värmland.

Hustrun Maria, född i Burängsberget på Finnmarken, fick dottern Stina ta hand om Stina

var lärare i Falun och bodde i Främsbacka. Där avled modern av blodpropp år 1890. Båda makarna har sin grav utanför östra porten till Nås kyrka.

Olof Falk var född och uppväxt i Överborg. Började tidigt att undervisa och i protokoll från början av 40-talet framgår att han fått “premier för nitisk barnundervisning”. Hela sitt liv förblev han “barnundervisare” i Nås och som äkta nås-son hade han fått brodern Anders löfte, att efter sin död få bli begravd på hembygdens kyrkogård. Det var denna långa resa genom oändliga skogar, på obanade stigar och vägar i slutet av februari månad 1895, som slädfärden från Sillebotten till Nås tog längre tid än beräknat, varför liket ej kom fram i tid..

Detta var en nyhet för oss alla nåsbor, som Inez avslöjade på sin 90-årsdag Tack Inez!

En fråga. Hjälp mig!

Vem var pastor Dafsén? som förättade jordfästningen. Falk var missionsförsamlingens ordförande under de första åren, om det kan vara en ledtråd? han var också försångare/kantor i Nås kyrka, som då saknade orgel. Han tvingades att avsäga sitt ordförandeskap i missionsförsamlingen, om han ville ha kvar sin tjänst som lärare och försångare. Till och med Selma Lagerlöf kände till “stormen” mellan kyrkan och missionsförsamlingen!

Rune Hedemo Älvsborgsv. 6

tel. 070-5149274

Utdrag ur dagboken.

Den 15 Febr. 1885. Min älskade faders död.

MARS.

Dagar	Man. Nöb
1 S	Den 15 Mars till 16 Mars. Matt. 16. 6-9
2 M	Den 17 Mars till 18 Mars. Matt. 16. 10-12
3 T	Den 19 Mars till 20 Mars. Matt. 16. 13-17
4 T	Den 21 Mars till 22 Mars. Matt. 16. 18-28
5 F	Den 23 Mars till 24 Mars. Matt. 16. 29-34
6 S	Den 25 Mars till 26 Mars. Matt. 16. 35-40
7 M	Den 27 Mars till 28 Mars. Matt. 16. 41-46
8 T	Den 29 Mars till 30 Mars. Matt. 16. 47-52
9 T	Den 31 Mars till 1 April. Matt. 16. 53-58
10 F	Den 1 April till 2 April. Matt. 16. 59-64
11 S	Den 3 April till 4 April. Matt. 16. 65-70
12 M	Den 5 April till 6 April. Matt. 16. 71-76
13 T	Den 7 April till 8 April. Matt. 16. 77-82
14 T	Den 9 April till 10 April. Matt. 16. 83-88
15 F	Den 11 April till 12 April. Matt. 16. 89-94
16 S	Den 13 April till 14 April. Matt. 16. 95-100
17 M	Den 15 April till 16 April. Matt. 16. 101-106
18 T	Den 17 April till 18 April. Matt. 16. 107-112
19 T	Den 19 April till 20 April. Matt. 16. 113-118
20 F	Den 21 April till 22 April. Matt. 16. 119-124
21 S	Den 23 April till 24 April. Matt. 16. 125-130
22 M	Den 25 April till 26 April. Matt. 16. 131-136
23 T	Den 27 April till 28 April. Matt. 16. 137-142
24 T	Den 29 April till 30 April. Matt. 16. 143-148
25 F	Den 1 Maj till 2 Maj. Matt. 16. 149-154
26 S	Den 3 Maj till 4 Maj. Matt. 16. 155-160
27 M	Den 5 Maj till 6 Maj. Matt. 16. 161-166
28 T	Den 7 Maj till 8 Maj. Matt. 16. 167-172
29 T	Den 9 Maj till 10 Maj. Matt. 16. 173-178
30 F	Den 11 Maj till 12 Maj. Matt. 16. 179-184
31 S	Den 13 Maj till 14 Maj. Matt. 16. 185-190

D. 1. Väntade ock förgäves.

D. 2. Väntade med stor oro, men förgäves.

D. 3. Tills idag var begravningen bestämd, men liket kom ej. Pastor Dafsén skulle förätta jordfästningen, men måste istället hålla bibelförklaring, enär mycket folk var samladt. Sedan gingo de bjudna gästerna till oss ock äto middag. Då vi börjat med sista rätten, fick mamma se dem komma. underliga känslor uppfyllde oss alla, då vi fingo se dem. I skymningen förättades jordfästningen. Dafsén höll ett utmärkt liktal. (Ack du gode och trogne..)

Knöter Pär

Förord till Knotter Pers dagbok.

Den 1 mars 1974 köpte jag Knottergården i Tyna, efter att den har tillhört samma Nås släkt sedan 1677.

Under reparationsarbete hittades en liten anteckningsbok 8x10 cm. Det visade sig vara Knotter Pers dagbok skriven mellan omkring 1887 och 1891, alltså då han var mellan 15 och 18 år. Med behjälplig tillåtelse av Knotter Pers efterlevande delger jag Nås vargens läsare ett utdrag ur dagboken. Mot slutet kommer han i kontakt med Helgum som bodde "här ihntill". Jag har bibehållit den ursprungliga stavningen.

Daniel Schanzer-Larsen .

Knotter Per Perssons Dagbok.

Jag är född i Nås socken i Vesterdalarne den 28 mars 1872, mina föräldrar äro Knotter Per Olson och Brita Olsdotter.

Jag hade blott en syster. Under min barndomstid gick jag i skola och inhemtade nödiga kunskaper. I Maj 1886 började jag min nattvardsundervisning var ledig under sommaren, fortsatte sedan den 26 oktober. Konfirmerades sedan den 6 maj 1887 och anammade sedan den H. Nattvarden 8=de vid denna ståndpunkt i mitt lif är jag nu, jag står nu färdig att ittråda i världen, må Jesus få vara mitt stöd, i hans vård öfverlemnar jag mig nu när jag går att möta så många faror och frästelser. Hvad som härefter kommer att hända mig, det står i Herrens hand.

Några veckor hafva nu åter förflutit det är nu den 22 Maj, jag har i dag varit med vid ett möte der Guds ord har förkunnats i anda och kraft, jag har äfven bevistat ett dop med en gammal person som likvel var döpt som barn, detta skedde genom nedsänkning. [nu övergår Per att skriva med blyertspenna] Jag må nämna, huru kristi församling nu är söndersliten i många sekter och afdelningar, så att det bedröfvar mitt Hjärta att så mycken kärlekslöshet skall råda ibland Guds barn.

Den 7 juli 1887.

Jag har i dag varit närvarande vid en biskopsvisitation och der svarat på några frågor af min lärare. Jag sitter nu här af

både en och annan orsak nedtryckt och bedröfvad. Herren tage vård om mig.

Den 8 April 1888.

Åter en liten händelse. Jag har i dag tagit afsked af en vän som i morgon skall resa öfver till Amerika.

Den 26 April.

En sorgpost har träffat vår familj, min fader har nedfallit från en hög bro öfver i en sågbana och illa skadat sig i hufvudet mot stenarne.

Den 18 juni 1888

kl 2 förenadd igen. Jag har nu hemkommit från en uppbyggelsestund. Norstädt helbrejdagörare från uppsala har uppehållit sig här någon tid och derunder hafva många blifvit frälsta serskilt en stor hop flickor. Vi hafva nu tagit afsked af honom han måste nu resa till Stockholm för att der blifva på et sjukhus det föregående af natten har fortgått under bön och sång.

Den 28 Juni.

Torkan detta år har varit stor så att städer och byar(?) brunnit upp och jag har nu hemkommit från en skogseld men nu har ett vederqvichkande regn kommit.

Den 30 novem.

Jag har i afton varit med på ett ungdomsmöte Norstädt som nu åter är här sammankallade oss till samtalsmöte men det var blott flickor utom jag och förslag väcktes om att bilda en jungfruförening.

Den 28 Mars. 1889

Denna min födelsedag är nu tilländalupen. Jag har nu fyllt mitt 17 år. Igenom många vexlingar har Herren fört mig under det gångna året. Jag har under denna tid fått taga afsked af många blandt mina vänner som dels rest bort och en som gått hem för att för alltid slippa jordens tvång.

Den 15 September.

Jag har efven i dag besökt Jerna var dit på förmiddagen var dit och träffade Vermlandspojckarna som bruka spela gitarr har sedan hållit Söndagsskola och derefter varit på ett föredrag hållet af en man från Amerika som bor här ihntill. [Kan det vara Helgum?]

Den 29 september (Mikaeli)

Denna dag är nu tilländalupen kl.9 har jag i dag hållit söndagsskola den har både i dag och i söndags varit mer besökt än vad den varit under sommaren efter söndagsskolan

var jag på ett föredrag här i Tyna hållit af Skl. Enander från Jerna och på eftermiddagen har jag varit på nykterhetsmöte i Hedens skolhus. Der guitarr spelarne från Jerna också varit med. Jag sitter nu här och hör huru ungdomen ropar och sjunger häromkring

Den 31 december 1890.

Detta år är nu framgången mycket har jag att tacka Herren för. Jag har nu hemkommit ifrån bönhuset där jag varit på en bönestund. I går voro vi sönd. skl. der och klädde en gran vi ämna hafva på den tilltänkta festen på nyårsdagen. Det är nu olika bland oss annat hvad det var sist vi hade fest. En syster(?) har nu lemnat oss och öfvergått till Larssons parti [Helgum ?] och ibland oss som är kvar råder ej samma ifver som förr

Den 1 januari 1890.

Detta års första dag är nu förliden. Jag har nu hemkommit från söndagsskolan. Allt der har varit trefligt och jag känner mig glad i afton med det samma jag frågar hvad skall detta år bära i sitt sköte jag lämnar allt i Herrens hand.

[Här slutar dagboken med skrivstil och övergår till 14 sidor med stenografi som jag tyvärr inte kan översätta. Flera stenografi kunniga personer jag har rådfrågat har inte kunnat läsa texten. Finns det någon i läsekretsen som tror sig känna till gamla stenografisystem är vi tacksamma om vederbörande hör av sig till tidningen.]

Kvalitetssläpvagn

Samt reservdolar till samtliga fabrikat.

**BIL & MASKIN I
DALA-JÄRNA AB**

Tel. Dala-Järna 0281-595700

Från Knöter Pärss bröllop på Knötersgården

KNÖTER PER minnen från ett barnbarn

På en av gravstenarna på Nås kyrkogård står "Predikant Per Persson Född 1872, död 1958". Predikanten Knöter Per var min morfar. Han levde tills jag var drygt 14 år gammal och jag minns honom mycket väl från min barndom.

Knöter Per var gift med den 10 år yngre Anna, som avled redan 1941. De fick sammanlagt 8 barn, varav två dog tidigt – en vanlig företeelse på den tiden.

Han blev kristen redan i tonåren, han blev söndagsskollärare och engagerade sig även i nykterhetsrörelsen. Efter att gått en viss teologisk utbildning var han under åren 1906-1924 pastor på flera platser i Västerdalarna och Siljansbygden. Efter denna period reste han några år på predikoresor i Dalarna och i Norge. Min mamma Maja berättade att hon före och under sin skoltid bodde med honom såväl i Transtrand som i Nusnäs. Bondgården hemma i Tyna sköttes nog till stor del av mormor Anna, som avled innan jag föddes och som jag inte vet så mycket om.

Även om jag minns morfar, måste jag säga att jag aldrig blev särskilt "bekant" med honom. Han levde högst påtagligt i sin "religiösa" värld. Jag kan minnas hur han ofta, när han tillfrågades något om framtiden svarade: "Det vet ingen om jag lever då"

En av hans tillhörigheter som jag minns, är portföljen. I denna hade han böcker, som han sålde i sin predikantgärning. I ena kanten av portföljen fanns något helt annat han sålde, nämligen burkar med Ex-Radiolsalva. Vi är ju flera av hans ättlingar som blivit läkare och jag brukar ibland referera till salvburkarna som mitt medicinska arv. Före jul brukade han även sälja Svenska Missionsförbundets jultidningar Vinterny och Hem Hem. När jag i ungdomen själv började sälja sådana, var det många som tackade nej med motiveringen att dessa brukade de köpa av Knöter Per.

Knöter Per upplevde naturligtvis Helgum och konsekvenserna av hans vistelse i Nås. I en artikel i Allers från 1953 berättar han hur Olof Henrik Larsson (Hellgum) försökte övertala honom att gå med i deras församling. När detta ej lyckades, förklarade Hellgum kort och gott att Per var på väg till helvetet. I artikeln tyckte han att "Det var nog lika bra att man stannade hemma"

Morfar lämnade efter sig en bok med tidningsurklipp, vilken jag läst delar av och då till min glädje lärt känna honom litet mer. Han var nämligen en flitig skribent i dåvarande Dala-Tidningen och urklippsboken innehåller till stor del sån't han själv skrivit. I en notis i samband med hans 60-årsdag skriver tidningen om Knöter Per "Varmt intresserad för Dala-Tidningen, har han utfört ett gott arbete för dess spridning och som nyhetsförmedlare till densamma"

Bland tidningsurklipp finns många berättelser om hans predikoresor, vilka gick till allehanda ställen runt Dalarna, någon till Värmland och även Norge. Här kan man läsa om hur han hälsats välkommen resp. avtackats som pastor i Transtrand, Nusnäs och andra platser. För oss nutidsmänniskor kan det vara intressant att läsa hur han förflyttade sig - kontrasten mot vår tid är uppenbar. Promenader och cykel var naturligtvis vanligt. Men även häst med trilla sommartid och släde på vintern, båt och inte minst sparkstötting. Under en resa från Transtrand till Horrmundsjön med spark blev det snöstorm och stora svårigheter att komma vidare. Här märks att Knöter Per även var bonde, då han skriver: "Sparken fick ett egendomligt infall. Han borrhade huvudet i snön och ville inte längre. Jag gjorde då som man brukar göra med ilska tjurar. Jag satte ett tåg i näsan och ledde honom" En gång åkte han sparkstötting från Transtrand till Äppelbo i 30 graders kyla. Sommartid var cykeln ofta använd och det blev många mil på cykel, till olika ställen i Dalarna och även till Norge.

Även på semestern gjorde han cykelturer till Håvberget, Dala-Järna och Vansbro för att vara med på möten. Man kan undra vad hustrun Anna tyckte, när han gav sig iväg från hemmet även på semestern? Åtminstone någon gång gjorde han längre resor, då med tåg. Han berättar bl.a. om en sommarresa till Göteborg, då även hustrun fick följa med. I artikeln om den resan jämförs Göteborg med Stockholm, så han måste även ha varit där.

I klippboken finns många betraktelser och utläggning av bibeltexter, t.ex. en serie på fyra artiklar med rubriken "Några förutsättningar för framgång i den kristna verksamheten" Vanligt är även artiklar, vars innehåll kan rubriceras som uppbyggelse med ett tydligt moraliskt innehåll, t.ex. "Om falskhet och svek" - "Dubbla människor" - "Skvaller och förtal".

Knöter Per skrev även artiklar/notiser om

